

Principy Logické analýzy Jazyka – cvičení 15.11. 2006

Analyzujte následující úsudky:

1. *Karel ví, že papež je Joseph Alois Ratzinger.*
2. *Karel si o papeži myslí, že je v nebezpečí.*
-
3. *Karel si myslí, že papež je v nebezpečí.*

1. *Karel ví, že papež je Joseph Alois Ratzinger.*
2. *Karel si myslí, že papež je v nebezpečí.*
-
3. *Karel si o papeži myslí, že je v nebezpečí.*

Uvažte oba způsoby analýzy postoje *myslet si, že* a *vědět, že*. Tedy jako intensionální postoj k proposici typu $(\text{oio}_{\tau\omega})_{\tau\omega}$ a hyper-intensionální postoj ke konstrukci propozice: $(\text{oi}^*_1)_{\tau\omega}$. Zvažte a rozhodněte, zda jsou tyto úsudky platné. Jinými slovy, za jakých (případně dodatečných) předpokladů můžeme platně odvodit z postoje *de dicto* postoj *de re* a naopak.

Návod: V případě intensionálního postoje to lze, ovšem je nutný další předpoklad. Podstatnou roli zde hraje to, že *vědět* je faktívum: „Pravdivost věděného“ je presupozicí tvrzení o věděni. To, co víme (či nevíme) musí být pravda.

Obecně jsou tyto postoje logicky nezávislé (nejsou ani ekvivalentní ani není jeden odvoditelný z druhého), jak dokumentuje následující příklad:

Karel si myslí, že papež není papež.
Karel si o papeži myslí, že není papežem.